

Weet wat je in handen hebt

Elke varkenshouder wil de bigoverleving op zijn bedrijf verbeteren. Sterfte bij biggen is zowel een probleem voor de dieren als voor de varkenshouder. Door te achterhalen waar in het proces van dracht en geboorte een big sterft, kunnen we kijken welke managementaanpassingen de sterfte op het bedrijf terug kunnen dringen. GD heeft hier onlangs onderzoek naar gedaan. Bigvitaliteit is belangrijk en daarom onderzochten we wanneer een big daadwerkelijk vitaal is.

Een belangrijke doelstelling binnen de varkenshouderij is het verhogen van de bigoverleving tijdens de lactatie. Bigoverleving verbeteren heeft zowel betrekking op doodgeboren biggen als op uitval van levendgeboren biggen; het streven is om beiden in aantal terug te brengen. Wat betreft doodgeboren biggen is het van belang te weten wanneer deze biggen gestorven zijn: kort na de geboorte, tijdens/kort voor de geboorte of meerdere dagen voor de geboorte. Sterfte van biggen tijdens de geboorte heeft andere oorzaken en vraagt om een andere aanpak op het bedrijf dan sterfte meerdere dagen voor de geboorte. Behalve het moment van uitval is het ook belangrijk om de mate van rijpheid van de doodgeboren biggen te bepalen: waren de biggen voldoende rijp/ontwikkeld om levensvatbaar te zijn?

Inzicht in biggensterfte en de glycogeenvoorraad

Voor GD is bigvitaliteit een belangrijk en actueel thema. Biggen redden het niet altijd, dat is een natuurlijk gegeven. Maar inzicht in wanneer de biggen zijn gestorven geeft handvatten voor de aanpak van bigvitaliteit. Deze informatie is voor varkenshouders van belang, zo weet u waar u in het proces van dracht en geboorte kunt proberen in te grijpen. Dit kan variëren van bijvoorbeeld voeding tijdens de dracht, naar het optimaliseren van het werproces of het verbeteren van zorg na de geboorte.

GD heeft ook onderzoek gedaan naar de glycogeenvoorraad (energiereserve) in de lever van biggen om te kunnen vaststellen wanneer we kunnen spreken van een vitale big. Een geboorte brengt veel veranderingen met zich mee, waaronder een daling in lichaamstemperatuur. De glycogeenvoorraad, oftewel energievoorraad, is nodig om alle organen van voldoende energie te voorzien. Zo kan een big letterlijk naar de uier lopen om méér energie binnen te krijgen met de biest. Glycogeen is dus een soort 'motortje' die voor een goede start zorgt.

Samen aan de slag

GD heeft onderzoek gedaan naar deze specifieke onderwerpen en werd hierbij ondersteund door stagiaire Milou Wals: "Samen met de pathologen van GD en sectiezaalmedewerkers hebben we de doodgeboren biggen onderzocht en kunnen vaststellen wanneer de big is gestorven. Zo onderzochten wij biggen die als doodgeboren waren aangeleverd, maar wel degelijk kort hebben geleefd." Dit beaamt ook onderzoeker/varkensdierenarts Jobke van Hout, tevens stagebegeleidster van Milou: "Inzicht in het moment waarop de big is gestorven (tijdens de dracht of vlak na de geboorte) geeft belangrijke informatie. Om dit moment te bepalen hebben we een protocol opgesteld. Onze pathologen en getrainde sectiezaalmedewerkers volgen de stappen uit dit protocol en op basis van hun waarnemingen, is een indicatie van het moment van sterfte mogelijk. Ook geeft het protocol aanwijzingen over de ontwikkeling van de biggen." Jobke laat

weten blij te zijn met de onderzoeksresultaten. “We hebben ze verder opgepakt in ons innovatieteam en werken het momenteel uit, zodat we nieuwe producten blijven ontwikkelen die aansluiten bij de wensen van varkenshouders én dierenartsen. Met de

“Het onderzoek heeft niet alleen bij mij, maar ook bij de varkensdierenartsen, pathologen en sectiezaalmedewerkers voor veel nieuwe inzichten gezorgd.”

lancering van deze producten dragen wij bij aan het optimaliseren van de aanpak van bigvitaliteit.”

Verbeteren bigvitaliteit

Milou vervolgt: “Bigvitaliteit is een belangrijk thema. Het verbeteren van de bigvitaliteit en het verlagen van de biggensterfte is een mooie ambitie en ik ben blij dat ik heb kunnen bijdragen aan dit onderzoek. Ik heb veel geleerd door samen te werken met diverse betrokkenen bij GD. Samen met varkensdierenartsen, pathologen en sectiezaalmedewerkers hebben we veel inzichten verworven. Het vormgeven van mijn onderzoek, het zelfstandig uitvoeren van pathologisch onderzoek in de sectiezaal van GD en het bijdragen aan een concrete productontwikkeling, heb ik als erg interessant ervaren.”

Milou heeft haar afstudeeronderzoek bij GD afgerond en is inmiddels afgestudeerd aan de Universiteit van Wageningen.